

HELSINGBORG

Förvaltningens verksamhetsplan 2023

Kulturförvaltningen

Innehållsförteckning

Förvaltningschefen inleder.....	3
Nämndens uppdrag.....	4
Sammanfattning av nuläget.....	4
Nämndens inriktning och mål	4
Målbild.....	6
Prioriterade områden	6

Förvaltningschefen inleder

Bästa medarbetare, vi är på väg att lägga en minst sagt utmanande period bakom oss. Coviden, eller Mårran som någon fyndigt sagt, har varit vår följeslagare de senaste åren. Nu förtjänade vi verkligen alla en stund i hängmattan, men tyvärr blev vilan kort. I ett vips hade vi både ett krig och en humanitär katastrof in på knutarna. Begrepp som skyddsrum, bränslebrist och bunkring ingår plötsligt i vardagsvokabulären. Mycket av stadens insatser och planering sker från och med nu inom denna minst sagt speciella inramning. Förhållande och skeenden som i alla fall inte jag varit i närheten av tidigare.

Vi kommer att präglas av dessa, minst sagt, förändrade förutsättningar i under lång tid det måste vi vara inställda på. Mitt i dessa händelser finns självfallet också kulturpolitiken. Det är tydligt att vårt arbete med konst, kultur, bibliotek och kulturarv är viktigare och mer betydelsefullt än på mycket länge. I skrivande stund handlar mycket av samhällets utmaningar om kostnadsökningar och energiförsörjning, som givetvis påverkar oss. Men det är inte bara den ryska gasen som stryps när vi ser oss omkring – att skapa och tänka fritt är inte självklart överallt just nu.

I detta läge är det viktigt att påpeka att kulturen inte står vid sidan om, den är en integrerad del av vårt samlade välfärdsuppdrag. Vi behöver samarbetet med stadens alla delar. Samspelet och lusten att bygga relationer med andra sektorer är central framöver, men måste också kombineras med uppgiften att vara nyfiken och att tänka självständigt. Konsten ska också utmana för att öka kulturens relevans och trovärdighet. Många olika intressenter pekar på betydelsen av att vi från kulturförvaltningen finns med, i vården, i stadsutvecklingen, i skolan och i det viktiga integrationsarbetet. Vi går samtidigt mot en tuff tid när det gäller vår budget. Det är en situation som också öppnar upp för samtal kring prioriteringar av våra samlade resurser på ett offensivt och inspirerande sätt.

Vi kommer att ta oss igenom denna besvärliga period också. Färden framåt blir avhängig vår förmåga att utveckla, samverka och planera inom förvaltningen tillsammans med andra aktörer. Vi ska vara tydliga med våra avsikter och i större utsträckning tänka och arbeta i termer av kulturens infrastruktur. Att noga överväga våra insatser, är att tänka hållbart och agera trovärdigt. Situationen vi befinner oss i kommer att kräva prioriteringar, inte bara av resursskäl utan också för att allt fler ser konst och kultur som något betydelsefullt och viktigt. När det diskuteras utveckling av stadskärnor och landsort, så efterfrågas de värden som konst och kultur kan ge i form av reflektion, kreativitet och utveckling. Ledstjärnan i detta arbete är vårt och stadens kulturprogram.

Staden bedriver ett offensivt arbete med klimat- och hållbar utveckling, det är viktigt att vi är en del i detta utifrån från de möjligheter konsten och kulturpolitiken erbjuder och ger oss. Ensam är inte stark. Kulturförvaltningens framgång bygger på våra gemensamma ansträngningar, kort sagt så behöver vi varandra i förvaltningen. Vi behöver också våra vänner i de andra förvaltningarna och bland kulturlivets olika aktörer som finns utanför den kommunala organisationen. Jag ser också ett stort behov av att vi påbörjar ett systematiskt samarbete med akademien. Till detta ska läggas våra lärdomar och erfarenheter från H22 och det innovations- och utvecklingsarbete vi tillsammans bara påbörjat. Det är i detta samspel med dessa vänner, aktörer, intressenter och processer som gör att vi tillsammans kommer att lyckas med utveckla ett kulturliv i hela Helsingborg.

Mats Hallberg
T f Kulturdirektör

Nämndens uppdrag

Nämndens uppdrag

Kulturnämndens uppdrag är att utveckla och främja kulturupplevelser, kunskap och bildning som bidrar till nya insikter, reflektion och god livskvalitet.

Sammanfattning av nuläget

Trenderna som präglat de senaste årens analyser består. Komplexa samhällsutmaningar som polarisering, otrygghet, välfärdssamhällets klimatavtryck samt ett tuffare ekonomiskt läge, berör alla som verkar i staden. Om trenderna i ett Helsingborgsperspektiv finns mer att läsa på trendomvarld.helsingborg.se.

Förhållandet att vi befinner oss i en ansträngd situation kvarstår, även om händelserna och påverkan på verksamheten är av mera indirekt art. Men en direkt och kännbar påverkan är att kvarvarande faktorer från pandemin, tillsammans med ett pågående krig i Europa har skapat påtagliga kostnadsökningar för både varor och tjänster. För förvaltningens del gäller det att vi tillsammans med staden följer utvecklingen noga, tar möjligheter att agera proaktivt och att vi är beredda på tuffa prioriteringar.

Hemestern verkar vara en trend som kvarstår efter pandemin, vilket skulle gynna flera av förvaltningens verksamheter. Hushållens minskande marginaler kan bidra till att hemestern förblir populär även 2023. Men utvecklingen kan också bli negativ för oss om kulturupplevelser väljs bort av de med mindre resurser. Samtidigt börjar det komma studier som visar på att publikvanor och konsumtionsvanor för större kulturarrangemang har förändrats. Det finns indikationer på att de äldre och de yngre inte återkommer. Det är grupper som enligt studierna tros ha vant sig vid digital kultur, eller helt funnit andra intressen.

I kulturprogrammet betonas vikten av samverkan, internt i staden mellan förvaltningar och politikområden och externt med civilsamhällets aktörer och invånare. Inom flera områden sker nu fördjupad samverkan internt och externt, inte minst mellan stadens förvaltningar. Det är viktigt att detta vidmakthålls och inte anses avklarat. Samtidigt finns några kontaktytor där samarbete och utbyte i nuläget är svagare och behöver förstärkas, såsom med akademi/högre utbildning och med kulturella och kreativa näringar.

Det finns alltså fortfarande en pågående utveckling sprunget ur pandemin, som förvaltningen ska följa och lära vidare av, utöver redan gjorda erfarenheter. Erfarenheter från H22 och innovationssatsningarna adderas. Sammantaget finns en betydande potential för att verksamhetsutvecklingen ska kunna hålla fortsatt momentum och aktualitet. Det är viktigt att vår utveckling sker på vägar som ger möjlighet till dialog med invånare och föreningsliv. Vi ska vara tydliga i vad vi söker dialog om, om det är ett "vad" eller ett "hur" eller något annat. Tydlighet i publikarbetet stärker vår relevans och ger oss bättre publikkännedom.

För 2023 har kulturnämnden en sammanhållen kedja av mål och uppdrag till förvaltningen och dess verksamheter, som alla har sin grund i Kulturprogrammet. Hur styrningen hänger ihop beskrivs närmare i början av avsnittet "Prioriterade områden".

Nämndens inriktning och mål

Kulturnämnden beslutar om inriktning och mål för nämnden. Inriktning och mål tydliggör politiska prioriteringar och ambitioner inom uppdraget.

Nämndens inriktning

I samverkan med andra aktörer utveckla kulturen i hela Helsingborg, i staden såväl som på landsbygden, så att den möter invånarnas behov av kulturupplevelser, kunskap och bildning där de vistas och bor samt ökar delaktigheten i kulturlivet. Detta med speciellt fokus på barn och unga.

Nämndens mål

Kulturförvaltningen ska stärka sina insatser genom samverkan där verksamheten är underrepresenterad, med fokus på mötesplatser för kulturverksamhet i såväl stad som landsbygd.

Motivering

Alla helsingborgare ska ha möjlighet att ta del av och uttrycka sig genom konst och kultur. Samtidigt är trenden att klyftorna har vuxit mellan yngre och äldre generationer, mellan stad och landsbygd samt mellan de som är födda i Sverige och de som är födda utomlands. Det här märks inte minst när det gäller skillnaden i tillgången till kulturlivet. Stadens kulturverksamheter behöver framöver arbete mer systematiskt för att motverka dessa skillnader.

Uppgiften har många dimensioner. Att samverka inom den egna organisationen är nödvändigt för att hålla med resurserna. Att samverka även med andra aktörer behövs för att nå ut i hela kommunen. Extern samverkan handlar inte enbart om hushållning med resurser, utan även om att skapa en sammanhållen stad med ett brett utbud och service till alla invånare.

Pandemins omställningar har givit erfarenheter och tester med teknikanvändning för att nå ut med utbudet digitalt, som kan tas till vara och utvecklas för framtiden. Samtidigt går det att se att fysiskt deltagande i kulturutbudet har varit djupt saknat under pandemin. För kulturutbudets del ska tekniska landvinningar med digitalt utbud därför främst nyttjas där de ger störst mervärde för mottagaren - och inte som effektiviseringsverktyg.

Kulturförvaltningens formella samarbeten ska överenskommas på institutionell nivå, för att främja långsiktighet, vidareutveckling och ökad regional relevans.

Motivering

Helsingborgs stad har under många år investerat i och utvecklat stadens infrastruktur inom kultursektorn. Helsingborg växer och som Skånes näst största stad i invånarantal möter våra kulturaktörer allt fler skåning-are. Samtidigt som våra institutioner har ett kunnande och kapacitet för större åtagande i såväl regionala som nationella perspektiv, behöver staden utveckla sitt samspel med andra relevanta aktörer. Även då är det ofta våra institutioner som har resurserna och kontaktnätet att vara initiativtagare till ett ökat utbyte.

I grund och botten karakteriseras det moderna kulturlivet av en ständig strävan efter det nya. Många kreativa processer beskrivs gärna som utforskande och innovativa. Framgångar hittas ofta i kunskapsdelning som appliceras tvärssektoriellt och finner ny funktionalitet. I ett sådant sammanhang är det av avgörande vikt att den egna kompetensen inte bara är känd, utan även tillgänglig för utbyte, så att även den egna verksamheten tillförs ny kunskap, attraktivitet och relevans.

En tillåtande inställning till begränsade initiativ och försök är en förutsättning för att kunna testa, lära och utveckla. Men där samsarbetsprocesser väl fått utväxling är det av intresse att bygga starkt för att bibehålla detta och i förlängningen även kunna testa nya gemensamma initiativ utan att behöva "börja om från start".

Förutsättningarna för konstnärligt skapande och professionell produktion inom kulturområdet ska förbättras.

Motivering

En offensiv och relevant kulturpolitik erbjuder möjligheter till kulturkonsumtion samtidigt som det stimulerar till kulturproduktion. Det finns ett stort intresse från invånarna att producera kultur; ett förhållande som på olika sätt slår igenom i hela västvärlden. Det ligger i stadens kulturpolitiska uppdrag och intresse att göra detta möjligt, inte minst för grupper som saknar tradition och tillgång till redskap och förutsättningar. I synnerhet gäller detta barn och unga, men behoven är tydliga i alla åldersgrupper livet igenom.

Utan spets ingen bredd; amatörkulturen behöver förebilder och inspiration. Inom ramen för framtagandet av stadens Kulturprogram 2021–2024 flaggar flera professionella kulturutövare och aktörer om ett behov

av förstärkt infrastruktur med avseende på nätverk och plattformar i staden. Både för att kunna stanna kvar och verka men också för att kunna rekrytera kreativ kapacitet till Helsingborg. En starkt etablering av kulturella och kreativa näringar kräver insatser, men är en avgörande förutsättning för att vidmakthålla en skapande, pulserande stad.

I augusti 2022 presenteras en ny nationell strategi för att främja de kulturella och kreativa näringarna i syfte att främja långsiktig och hållbar utveckling av de kulturella och kreativa näringarna i hela landet under den kommande tioårsperioden. Här anser kulturnämnden att staden ska vara redo att agera för ett tydligt genomslag i Helsingborg.

Målbild

Helsingborgs stads målbild lyder "*Tillsammans gör vi Helsingborg till en av de bästa städerna att leva och verka i år 2027. Vi når målet med hjälp av samspel och innovation.*"

Målbilden vilar på byggstenarna livskvalitet, innovation och samspel.

Förvaltningens målbild är att skapa förutsättningar för ett levande kulturliv i hela Helsingborg. Målet är synonymt med den politiska ambitionen i stadens kulturprogram. För att förverkliga målbilden om ett levande kulturliv i hela Helsingborg kommer det att krävas nya grepp och arbetssätt. Förvaltningen förstärker sitt samspel med andra aktörer, inte minst fria kulturlivet och akademien, där vi skapar långsiktigt lärande och nytta av involvering.

Särskilt fokus bör ligga på utveckling och förstärkning av infrastruktur, så att förutsättningarna finns att ta hand om projekt och idéer som visar på bestående behov och värde.

Målbilden omfattar hela kulturförvaltningen och dess verksamheter. Planering på verksamhets- och avdelningsnivå formulerar målbilder utefter respektive specifika uppdrag, men ska beakta förvaltningens övergripande målbild i den egna planeringen.

Prioriterade områden

Alla prioriteringar kommer av att målen och intentionerna i kulturprogrammet för 2021-2024 ska realiseras. Vilka kulturnämndens mål är för 2023 (och varför) kan du läsa om i avsnittet "Nämndens inriktning och mål", sidan 4.

Utifrån kulturnämndens mål har förvaltningen fått följande uppdrag att prioritera under 2023:

- Kulturförvaltningen ska öka tillgängligheten till olika kulturupplevelser för äldre och personer med funktionsnedsättning.
- Helsingborgs bibliotek ska stärka den digitala inkluderingen och tillgängligheten för fler av Helsingborgs invånare, på fler platser.
- Helsingborgs kulturskola ska tillgängliggöra verksamhetens utbud med metoder som innebär att barn och unga kan nå och ta del av verksamheten i större del i sin egen närmiljö.
- Helsingborgs museum ska utifrån sin etablering som kunskapscentrum för kulturmiljö och byggnadsvård i regionen, verka för att strukturerat stödja, stärka och sammanföra intressenter i ämnet. Intressenter kan verka ideellt, inom näringsliv eller inom akademi/utbildning.
- Kulturförvaltningen ska fortsatt tillse att minst en kulturinstitution har ett aktivt projekt innefattande residensverksamhet, per år, i syfte att skapa ett gemensamt lärande arbete med residens.
- Kulturförvaltningen ska arbeta fram en utvecklingsplan för kultur och kreativa näringar i Helsingborg i samverkan med andra förvaltningar, bolag och externa aktörer, samt akademi. Planen ska beakta nationell och regional strategi.

Behovet av infrastruktur

Som en röd tråd för att få full effekt i att lösa dessa uppdrag finns behoven av att förstärka vår infrastruktur och att blir bättre på att metodiskt lyssna och lära av såväl andra aktörer såväl som invånare.

Fokus på infrastruktur tjänar flera syften. Det är dels ämnat att öka tillgängligheten till skapande för så

många helsingborgare som möjligt, såväl amatörer som professionella, och dels ett led i stadens ambition att ytterligare förstärka kulturverksamheternas regionala relevans. I begreppet infrastruktur lägger vi inte bara fysiska ytor, utan även kontaktytor och inkludering.

Det finns sammanhang där kulturförvaltningen har en stark infrastruktur som inte fullt ut nyttjas. Vi har mycket att vinna på att utveckla metoder där fria aktörer kan verka i vår infrastruktur för att maximera kulturproduktionen - och därmed kulturupplevelser för invånare och besökare.

Behovet av invånarinvolvering och publikkännedom

För att möta invånarnas behov behöver vi stärka vår metodik för invånarinvolvering och publikkännedom. Detta tjänar också flera syften. I en resurssnålare verklighet är det viktigt att vi har en tydlighet över vilka behov och förväntningar som finns hos invånarna.

Ett annat syfte är att vi som organisation länge arbetat mycket med fysisk tillgänglighet – men det finns behov av att bredda synen på tillgänglighet för att inte orsaka onödig exkludering, såsom att utveckla den pedagogiska tillgängligheten. Det finns också ett behov av att tillämpningen av barnkonventionen behöver förtydligas och konkretiseras i organisationen.

Fyra särskilt viktiga processer 2023

Under 2023 kommer förvaltningen att implementera och arbeta fram fyra planer, särskilt viktiga för att utveckla och tydliggöra vår förmåga i samverkan, lärande, involvering och kapacitet att finnas i hela Helsingborg:

- Kulturplan för barn och unga
- Biblioteksplan för 2024-2027
- Plan för äldres hälsa och kultur
- Strategi för främjande av kulturella och kreativa branscher

Kompetensförsörjning

Erfarenheterna från pandemiåren har fört med sig ökade krav på digital mognad och kompetensutveckling. Bland annat finns en ökad förväntan på kompetens inom produktion av digitalt innehåll, förmåga att tillgängliggöra kulturupplevelser digitalt, samt undervisning och lärande genom digitala verktyg. Förutom att behärska och dra nytta av teknikutvecklingen innebär det även att utveckla förståelse för hur digitaliseringen och de förändringar som skett under de senaste åren gett för långsiktiga effekter på kultursektorn.

Detta sker i kombination med behov av medarbetare som har en hög grad av flexibilitet och kompetens att navigera i förändring, samt förmåga att ställa om utifrån förändrade behov och förutsättningar.

Andra erfarenheter från de senaste åren är att det satt en ökad fokus på den roll som biblioteken spelar i samhällets infrastruktur. Behoven av rätt kompetens inom biblioteksverksamheten växer, vilket också leder till att det kan bli brist på och hög konkurrens om kompetensen inom yrkesområdet. Kulturförvaltningen behöver prioritera långsiktiga strategier för att säkerställa tillgången till bibliotekspersonal.

Kulturförvaltningen och dess verksamheter kommer under 2023 utveckla arbetet med strategisk kompetensförsörjning i relation till resursutmaningar, prioriteringar och förändrade arbetssätt. Verktyg som används är vakans- och bemanningsplanering, utökad förvaltningsövergripande analys och dialog om kompetensbehoven. Dessutom behöver förvaltningen säkra strategier för genom kunskaps- och kompetensöverföring och att vara en lärande organisation. Det innebär bland annat att förvaltningen nu startat igång kompetensutvecklande insatser för öka samspel och samarbete för medarbetare i samordnande roller och funktioner.

Med ovan som bakgrunden tillsammans med förnyade LAS regler har förvaltningen initierat särskilda förvaltningsövergripande åtgärder kring strategisk bemanningsplanering med syftet att minska sårbarhet och sänka kostnader, ett arbete som fördjupas under 2023.

Inom ramen för arbetet i den årliga löneöversynen sker förtydligande och prioriteringar med utgångspunkt i hur väl medarbetare:

1. utför det egna uppdraget med förankring till kulturprogrammet och genom resultat och skicklighet i arbetet bidrar till helheten och att verksamheten når sina mål, samt
2. navigerar i förändring och har en god förmåga att ställa om utifrån förändrade behov och förutsättningar.

En välfungerande löneprocess stärker den individuella och differentierade lönesättningen och genom dialog mellan chef och medarbetare som tar avstamp i mål, uppdrag och medarbetarens prestation ger förutsättningar till ett aktivt medarbetarskap.